

Komu grozi tętniak aorty

Tętniak aorty może być niebezpieczny dla zdrowia i życia, jeśli nie zostanie wcześniej wykryty

Aorta jest największym naczyniem tętnicznym człowieka. Wychodzi z lewej komory serca i rozprowadza utlenowaną krew po całym ciele, dzieląc się na liczne mniejsze tętnice.

Tętniak aorty to stałe, odcinkowe poszerzenie światła aorty, które dotyczy wszystkich trzech warstw jej ściany, a prawidłowa średnica jest przekroczona o co najmniej 50 proc. Problemem leżącym u podłoża choroby jest stałe osłabienie ściany naczynia, które nieleczone może prowadzić do ciągłego poszerzania aorty i w konsekwencji jej pęknięcia. Co jest stanem bezpośredniego zagrożenia życia. Głównie z powodu niejasnej przyczyny powstawania tętniaków nie istnieją skuteczne metody leczenia zachowawczego. Wyleczyć tętniaka można tylko wykonując operację klasyczną lub wewnątrznacyniową (małoinwazyjną). Leczenie operacyjne przeprowadzone po przygotowaniu chorego niesie ze sobą ryzyko powikłań, ale ich częstość jest znacznie mniejsza niż w przypadku operacji wykonywanych z powodu pękniętego tętniaka aorty.

Najczęściej stwierdzanym tętniakiem aorty jest tętniak aorty brzusznej (zwykle poniżej przepony, najczęściej na odcinku podnerkowym), tętniak aorty piersiowej (najczęściej części wstępującej) i tętniaki piersiowo-brzuszne.

Komu grozi tętniak

- Osobom po 65 roku życia, bo z wiekiem ryzyko powstania tętniaka aorty rośnie
- mężczyznom (u mężczyzn tętniaki występują ponad trzykrotnie częściej niż u kobiet)
- osobom, które mają tętniaki umiejscowione w innych tętnicach
- osobom, u których w rodzinie były osoby z tętniakiem aorty (u dzieci osoby chorej ryzyko rozwoju tętniaka jest 11 razy większe)
- palącym papierosy lub osobom, które wcześniej paliły
- chorym na miażdżycę, chorobę niedokrwienną serca, nadciśnienie tętnicze, po udarze, z wysokim poziomem cholesterolu we krwi
- osobom z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POCHP)
- cierpiącym na różne choroby zapalne aorty, np. choroba Takayasu, zapalenie w przebiegu chorób układowych, np. reumatoidalnego zapalenia stawów, itp.

Porozmawiaj z lekarzem rodzinnym, jeśli obawiasz się, że możesz być w grupie ryzyka.

Objawy tętniaka aorty

Tętniak aorty przez długi czas zwykle nie daje żadnych objawów. Wczesne rozpoznania są na ogół przypadkowe, przy okazji wykonywania innych badań. Jeśli pojawiają się objawy, choroba jest już zaawansowana i może skończyć się nawet śmiercią.

Ponieważ krew przez długi czas przepływa przez uszkodzoną tętnicę, co powoduje powstawanie skrzepliny, ich fragmenty mogą się odrywać i tworzyć zatory w tętnicach obwodowych. Skutkiem może być udar mózgu, zawał nerki, niedokrwienie jelit bądź kończyn dolnych. Z czasem tętniak może się powiększyć i pęknąć, powodując zagrażające życiu krwawienie.

Niektóre osoby z tętniakiem aorty brzusznej odczuwają:

- pulsowanie w brzuchu (jak bicie serca)
- ból brzucha, który nie ustępuje
- ból w dolnej części pleców, który nie znika.

Pęknięcie tętniaka może dać następujące objawy:

- nagły, silny ból brzucha lub dolnej części pleców
- zawroty głowy
- spocona, blada i lepka skóra
- szybkie bicie serca
- duszność
- omdlenie.

Zadzwoń pod numer 112 lub 999, aby wezwać karetkę, jeśli u Ciebie lub kogoś innego wystąpią takie objawy.

Jak wykryć tętniaka

Badania ultrasonograficzne brzucha wykonywane są u mężczyzn w wieku 65 lat i starszych, u których stwierdzono występowanie co najmniej trzech czynników ryzyka chorób układu krążenia, spośród wymienionych poniżej:

- choroba wieńcowa
- palenie tytoniu
- nadciśnienie tętnicze
- hiperlipidemia.

Leczenie tętniaka aorty brzusznej

Wskazania do leczenia tętniaka aorty zależą od jego wielkości. Tętniaki o niewielkiej średnicy (<4cm) nie muszą być operowane, ponieważ ryzyko pęknięcia takiego tętniaka jest niskie. Należy wówczas okresowo powtarzać badania diagnostyczne. Jeśli średnica tętniaka aorty brzusznej przekracza 5,5cm konieczna będzie operacja.

Co zrobić, by zmniejszyć ryzyko

- Rzuć palenie
- odżywiaj się zdrowo – stosuj zbilansowaną dietę i ogranicz tłuste jedzenie
- ćwicz regularnie, co najmniej 150 minut tygodniowo
- utrzymaj prawidłową wagę
- ogranicz spożycie alkoholu.

Jeśli masz chorobę, która zwiększa ryzyko wystąpienia tętniaka, na przykład wysokie ciśnienie krwi, Twój lekarz rodzinny może Ci zalecić przyjmowanie leków.

Do profilaktyki tętniaków aorty należy również badanie, diagnozowanie i leczenie wszelkich innych zaburzeń wymienionych jako czynniki ryzyka tętniaków – w tym celu skontaktuj się ze swoim lekarzem rodzinnym.